

MBH. 1, 2119. HARIV. 8811. R. GORR. 2, 1, 42. BHĀG. P. 1, 16, 5. 2, 7, 38.

नृधर्मन् (1. नृ + ध०) m. Bein. Kuvera's H. 189.

नृधूत (1. नृ + धूत) adj. von Männern geschüttelt, — bewegt; vom Soma RV. 9, 72, 4.

नृमन (1. नृ + न०) n. wohl die Verbeugung der Menschen gaṇa नृभादि zu P. 8, 4, 39.

नृप (1. नृ + प०) m. Beschützer der Menschen, Krieger, Fürst AK. 2, 8, 4, 1. 3, 4, 44, 63. TRIK. 2, 8, 1. H. 690. HALĀ. 2, 266. 3, 54. ÇĀṆKH. ÇR. 16, 9, 10. M. 2, 139. 4, 85 u. s. w. N. 2, 15. 3, 28. R. 1, 4, 31. RAGH. 1, 16. VARĀH. BRH. S. 3, 15. रामचन्द्र Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 3, Ç. 1. 5.

नृपकन्द (नृ + क०) m. eine Zwiebelart = राजपलाण्डु RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपक्रिया (नृ + क्रि०) f. Regierung, Herrschaft: सुयुष्मः कारयामास प्रतिष्ठाने नृपक्रियाम् HARIV. 637.

नृपगृह (नृ + गृह०) n. die Wohnung des Fürsten, Palast VARĀH. BRH. S. 32, 4. RĀGĀ-TAR. 6, 241.

नृपजय (नृपम्, acc. von नृप, + जय०) m. N. pr. zweier Fürsten: eines Sohnes des Suvira HARIV. 1084. fg. VP. 433. des Medhavin 462. BHĀG. P. 9, 22, 41. LIA. I, Anh. xxvi.

नृपति (1. नृ + प०) m. Herr der Menschen: 1) König, Fürst, Herrscher (auch von Göttern gesagt) ÇABDAR. im ÇKDR. नृपां नृपतिः RV. 2, 1, 1, 7. 4, 20, 1. 10, 44, 2. 3. 7, 69, 1. AV. 5, 18, 1. 15. TAITT. ĀR. 6, 3, 3. 10, 77. M. 7, 33. 34. 39 u. s. w. N. 2, 6. 12, 28. R. 1, 8, 5. SUÇR. 1, 122, 3. BHARTṚ. 3, 5. RAGH. 2, 30. 3, 70. VARĀH. BRH. S. 3, 27. 11, 58. AK. 2, 8, 4, 4. HIT. I, 19. आदित्यसेन० VID. 93. 137. अरण्य० König des Waldes, vom Tiger N. 12, 25. पथ० Königsstrasse, Hauptstrasse DAÇAK. in BENF. Chr. 199, 24. — 2) Bein. Kuvera's ÇABDAR. im ÇKDR.

नृपतिवृक्ष (नृ + वृ०) m. eine best. Arzneipflanze RATNĀV. im ÇKDR.

नृपती (1. नृ + प०) f. Fürstin, Herrscherin RV. 1, 22, 11.

नृपत्व (von नृप) n. Königthum, Königswürde, Herrschaft: न मे कार्यं नृपत्वेन HARIV. 4891. ÇĀK. CH. 141, 15. विद्वत् च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन KĀN. 3. ०त्वं कर्तुं die Herrschaft haben, herrschen VARĀH. BRH. S. 69, 26.

नृपहुम (नृप + हुम०) m. 1) Cathartocarpus (Cassia) fistula (आरुज्वय). — 2) = राजादनी ein best. Baum RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपप्रिय (नृप + प्रिय०) 1) m. a) Bambusa spinosa ÇABDĀK. im ÇKDR. — b) eine Varietät von Saccharum Sara (शर). — c) Reis. — d) eine Zwiebelart (राजपलाण्डु). — e) der Mangobaum. — 2) f. आ a) Pandanus odoratissimus. — b) eine Art Dattelbaum (राजखर्जूरी) RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपप्रियफला (नृप-प्रिय + फल०) f. Solanum Melongena RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपवद्र (नृप + व०) m. eine Art Judendorn (राजवद्र); n. die Frucht RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपमन्दिर (नृप + म०) n. die Wohnung eines Fürsten, Palast H. 992.

नृपमाङ्गल्यक (नृप + माङ्गल्य०) n. Tabernaemontana coronaria Willd. RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपमान (नृप + मान०) m. sound of musick, made to give warning to kings when eating or feasting Wils. Falsche Lesart in TRIK. 1, 1, 123; vgl. नृपमीर.

नृपलतम् (नृप + ल०) n. ein königliches Abzeichen, insbes. der weisse Sonnenschirm AK. 2, 8, 4, 32. H. Ç. 139 (wo der Visarga am Ende fehlerhaft ist).

नृपलिङ्ग (नृप + लिङ्ग०) n. ein königliches Abzeichen: ०धृ BHĀG. P. 1, 16, 4.

नृपवज्रभ (नृप + व०) 1) adj. dem Könige lieb. — 2) m. eine Mangoart (राजान्न) RĀGĀN. im ÇKDR. — 3) f. आ a) des Königs Gemahlin ÇKDR. WILS. — b) eine best. Blume (केविकापुष्प) RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपवृत्त (नृप + वृत्त०) m. so v. a. राजवृत्त SUÇR. 2, 436, 8. 321, 19.

नृपशु (1. नृ + पशु०) m. ein als Opferthier dienender Mensch BHĀG. P. 5, 26, 31.

नृपसभ (नृप + सभा०) n. eine Versammlung von Fürsten oder fürstlicher Palast AK. 3, 6, 3, 27.

नृपसुता (नृप + सु०) f. Moschusratte (Fürstentochter!) VARĀH. BRH. S. 87, 5.

नृपांश (नृप + अंश०) m. des Königs Antheil (an Getreide u. s. w.) WILS.

नृपाकृष्ट (नृप + आकृष्ट०) Bez. einer best. vortheilhaften Stellung im Spiele Katuraṅga TITHJĀDIT. im ÇKDR. AS. Res. II, 164. — Vgl. नृपाकाकृष्ट.

नृपाङ्गण und नृपाङ्गन (नृप + अङ्ग०) n. ein königlicher Hof BHARTṚ. 2, 46; vgl. KĀVJAPR. 166, 15.

नृपाण (1. नृ + पान०) adj. den Männern einen Trunk gebend NIR. 3, 26. RV. 10, 101, 7. 8.

नृपातैर (1. नृ + पा०) m. Hüter der Männer: नराम् RV. 1, 174, 10. जनानाम् 7, 74, 6.

नृपात्मज 1) m. (नृप + आत्मज०) Königssohn R. 1, 1, 51. — 2) f. आ (नृप + आत्मजा) a) Königstochter NAISH. 10, 15 nach der Lesart भीम-नृपात्मजायाः im ÇKDR. — b) eine Gurkenart RATNAM. im ÇKDR.

नृपाधर (नृप + धर०) m. ein Königsopfer (s. राजसूय) TRIK. 2, 7, 5.

नृपानुचर (नृप + अनु०) m. Begleiter des Fürsten, Minister VARĀH. BRH. S. 19, 3.

नृपान्न (नृप + अन्न०) n. eine Reisart (राजान्न) RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपान्यव (नृप + अ०) n. Regierungswechsel VARĀH. BRH. S. 94, 6.

नृपभीर (नृप + भीर०) n. Musik während der Tafel des Fürsten TRIK. 1, 1, 123 nach den Corrigg.; der Text liest नृपमान.

नृपामय (नृप + आमय०) m. Lungenschwindsucht RĀGĀN. im ÇKDR. — Vgl. राजयदमन्.

नृपाय्य (1. नृ + पा०) adj. Männer schirmend VS. PRĀT. 4, 150. व-र्तिसु RV. 2, 41, 7. 8, 9, 18. 26, 14. 15. इदिसु 10, 33, 12.

नृपाल (1. नृ + पाल०) m. Schützer der Menschen, König BHARTṚ. 3, 32. BHĀG. P. 4, 16, 21.

नृपालय (नृप + आ०) m. des Fürsten Wohnung, Palast R. 2, 33, 27.

नृपावर्त (नृप + आ०) n. eine Art Edelstein (राजावर्त) RĀGĀN. im ÇKDR.

नृपासन (नृप + आ०) n. Thron AK. 2, 8, 4, 31. H. 716. MBH. 1, 7007. BHĀG. P. 3, 1, 29. 4, 8, 13. RĀGĀ-TAR. 2, 120. 6, 115. am Ende eines adj. comp. f. आ 332.

नृपास्पद (नृप + आ०) n. des Fürsten Standort, Palast RĀGĀ-TAR. 6. 116. 214.

नृपाह्वय (नृप + आ०) m. eine Zwiebelart (राजपलाण्डु) RĀGĀN. im ÇKDR.;